

Van: Scrabee

Door: Lotte Menkman

Datum: 15 maart 2017

Beste Frans en alle anderen,

In verband met onze voormalige opstart voor renovatie van Ateliers De Dennenkamp en jullie planvorming voor 'de landgoederen op de helling' hebben we elkaar alweer een tijdje geleden gesproken.

Hieronder een aantal opmerkingen bij jullie concept, een korte samenvatting van de geschiedenis voor het plan De Dennenkamp en een aantal suggesties voor bebouwing en de organisatie ervan.

Dat is allemaal wat vertraagd door onze drukte door de Hes 29, ons nieuwe onderkomen aan de Klingebeekeweg. Excuses daarvoor.

We hopen dat jullie er iets aan hebben.

Met vriendelijke groet, Lotte Menkman

OPMERKINGEN BIJ HET CONCEPT

. *Locaties van de gebouwen en vrij zicht:* Wij begrepen dat jullie niet willen herbouwen op de fundamenteën of gebruik willen maken van de goede delen van de Reijenga Mavo. Bijzonder jammer omdat er veel, en nu ook weer dit gebouw, op de schop gaat waar je juist iets mee zou kunnen doen door de verbinding van oud-en-nieuw. De voormalige school is een mooi gebouw (of beter, het wàs een mooi gebouw) met veel herinneringen en ook dat is van waarde. Dat spoort niet met jullie plannen omdat dat het gebouw zoals het nu is, het zicht op het Airborne museum en het Park in de weg staat... Daarom denken wij aan een minder groot bouwvolume met een transparante benedenverdieping op een deel van het fundament.

. *Parkeren en afsluiten:* Ook het bestaande parkeerprobleem zou in dit plan beter opgelost moeten worden. Vooruitziend zal dit probleem alleen maar groter worden als de landgoederen als een gezamenlijk park verder ontsloten worden. De kelder, die nu redelijk groot is maar te klein voor ondergronds parkeren, zou verder uitgebreid kunnen worden. Uitgraven is weliswaar kostbaar maar er ligt al een deel 'klaar' en met het oog op de toekomst levert dat een betere oplossing op dan al het blik op de weg. Ook bij het nieuw te ontwikkelen park Klingelbeek met woningen is gekozen voor ondergronds parkeren (voor de bewoners). Dat kost geld. Misschien kan betaald parkeren als support aan het behoud van de landgoederen worden ingevoerd totdat de kosten eruit zijn.

. *Over toevoegingen aan de landgoederen:* Er staat al erg veel: overal borden met toelichting (zoals in De Oorsprong), objecten (speeltafel, glazen kussens) naast de pergola en de naald. Nog afgezien van de kwaliteit van deze bestaande toevoegingen vinden wij dat meer dan genoeg. Wij vinden het een uitstekend idee om *subtiel* in te grijpen in de oude (of aangepaste) zichtlijnen die ruimte en

verrassing creëren. Het karakter of beter – de karakters- van de betreffende landgoederen zijn vooral door het reliëf heel verschillend. Juist die afwisseling en variëteit leveren bijzondere contrasten op die wij eerder zouden willen accentueren dan gladstrijken. Wij vinden het belangrijk dat in dit historische landschap de vitaliteit van de natuur het onderwerp blijft en dat dieren en planten er hun territorium houden.

Wij zijn pertinente tegenstanders van het idee om van de ‘verbonden’ landgoederen één groot beeldenpark te maken. Prima als er eens een kunstenfestival gehouden wordt, maar laat dat tijdelijk zijn. Beelden zijn opmerkelijk en dominant in de natuur en zouden beperkt moeten blijven tot de weide in de directe omgeving van het Airborne museum. Als er op veel plekken beelden geplaatst worden, dan ziet er meteen ‘cultureel aangekleed’ uit. Dat versterkt het beeld van een door mensen gemaakt landschap en verstoort ‘het idee van natuur’ - de illusie dat er nog natuur bestaat - en het beeld van een van oorsprong historisch landgoed.

Recreatie en stilte: De voorgestelde insteek geeft het idee dat ‘alles op de helling’ gaat weer: nieuwe goden gaan, met veel élan en met behulp van de inbreng van burgers, de landgoederen herscheppen tot een nieuw totaalplan vanuit een overstijgend concept. De omliggende natuur (voor zover dat al natuur genoemd mag worden), wordt met veel creativiteit en verbeelding omgetoverd in een recreatiepark voor inwoners en toeristen. Wij zijn van mening dat recreatie tot rondom het Airborne museum beperkt zou moeten worden (het grasdeel bij de gedateerde luifel). Maar laat de in principe mooie landgoederen op wat subtiele reparaties na met rust! Houdt de echte recreatie bij de bebouwde kom, maar maak het overige deel rustiger zodat mensen er kunnen wandelen. Het grootste probleem is het parkeren: aan de Lage Oorsprong doet men dat brutaalweg in het bos.

Dat zou op te lossen zijn door een echte parkeerplaats (erg lelijk) of beter, door parkeren bij Plurijn en geen auto’s toe te laten buiten de verharde weg. Beter de wegen afsluiten waardoor het aaneengeschaald groter en meer divers wordt, dan een ‘nieuw gemaakt landgoed’. Juist door dat wat er al is, onderscheidt Oosterbeek zich: de landschappelijke waarden en de geschiedenis die dat uniek maken, zou je moeten versterken.

Samenvattend: Plaats een aantal beelden op de weide van park Hartenstein, bij de naald en in het dorp, bij de bebouwing. Versterk daarmee het contrast tussen enerzijds het bosachtige coulissen landschap en anderzijds de bebouwde omgeving. Houdt de recreatie dichtbij het dorp en handhaaf het landschap, de groene omgeving van de dorpen, om te wandelen: als illusie van de natuur en als territorium voor dier en plant.

Extra: Bij het poortgebouw zou een bescheiden beeldhouwwerkplaats, bv een ceramisch centrum, georganiseerd kunnen worden, zie als groot voorbeeld het gerealiseerde plan in Beers van Nexit architecten. <http://www.nexitarchitecten.nl/project/miet-air-beers> Dat sluit aan bij het beeldhouwwerk in het park. Op zichzelf levert dat geen geld op maar dat kan het plan meer ‘subsidie fähig’ maken. En de aantrekkingskracht op een mogelijk groep toekomstige bewoners vergroten. Denk daarbij niet alleen aan beeldhouwers of oud-beeldhouwers, maar breder: vooral aan mensen die van een cultureel landschap en van beeldende kunst houden en graag in zo’n omgeving zouden willen wonen. Bijzonder ook dat dit galerie Amphora van Mieke Spruit-Ledeboer in herinnering brengt. <http://www.capriolus.nl/nl/content/amphora-galerie>

Hieronder onze reactie op jullie vraag: het leveren van ideeën voor zinvolle toekomstige bebouwing aan de Talsmalaan. Daarbij is het uitgangspunt dat er een 'open' bebouwing ontworpen wordt die het zicht op het Airborne museum, Laurie en het park Hartenstein niet blokkeert. Uiteraard moet het een kwalitatief goed ontwerp worden dat past in de bedoeling van het plan.

AANLEIDING VOOR DE VRAAGSTELLING AAN SCARABEE: DE DENNENKAMP.

De reden van de vraag aan Scarabee om te komen praten, was dat wij een idee hadden georganiseerd voor de 'vernieuwbouw' van De Dennenkamp. Wij hadden hiervoor een schets gemaakt en Nexit architecten en Slak hierbij betrokken.

Van Nexit kenden we verschillende voorbeelden maar waren vooral geïnteresseerd door hun plan voor MIET AIR bij Beers <http://mietair.com/nl/>

Slak heeft een ruime ervaring in dit soort projecten waarbij het gaat om kunstenaars en atelier woningen (huur- en of koop), zie: <http://www.slak.nl/swk/> <http://www.slak.nl/atelierwoningen-arthur-koolkazerne-edel/>

Bovendien wilden we de hal uitbouwen tot een expositieruimte, want dat is wat hier pijnlijk ontbreekt.

Vervolgens hebben we gesprekken met verschillende projectontwikkelaars gevoerd om hun interesse te onderzoeken op basis van het voorgelegde plan voor woningen tot € 180.000,- tot 240.000,- (afhankelijk van het aantal toegestane wooneenheden: 8 tot 10).

Omdat de gemeente een strak bedrag vroeg voor de grond, hebben we bij dit plan verschillende financiële opties doorgesproken. Uiteindelijk heeft Bouke Verhaagen een ontwikkelaar aangedragen in wie we veel vertrouwen hadden: hij vond het interessant om dit project met betaalbare kunstenaarswoningen, atelierruimten en een expositieruimte te realiseren.

Dat het niet doorgegaan is heeft meerdere oorzaken zoals de sloopsubsidie van de Provincie.

Overigens is er nu een provinciale subsidie mogelijkheid voor vernieuwbouw die 'steengoed bouwen' heet.

Dit plan is niet zomaar over te zetten naar de Reijenga mavo: het gebouw is in slechtere conditie hoewel delen wel bruikbaar zijn.

Maar er ligt een goed fundament onder. Dat zou een reden zijn om bij voorkeur met bovengenoemde architecten de staat van het gebouw en de mogelijkheden te onderzoeken.

BEBOUWING EN IDEEËN VOOR HET BETAALBAAR MAKEN VAN DE LOCATIEPLANNEN.

PLEK: In jullie voorstel gaat het om nieuwbouw die het zicht op het park niet in de weg staat. De voormalige Talsma Mavo staat volgens jullie precies verkeerd. Dat betekent dat de nieuwbouw niet of slechts zeer gedeeltelijk gebruik kan maken van de footprint. Dan lijkt het ons raadzaam om te denken aan een gebouw dat deels open is. Dat zou een gebouw met een doorgang of met een transparante begane grond kunnen zijn. Wij zijn voorstander om dat wat goed is opnieuw te gebruiken en denken daarbij aan de bestemming van de kelder voor ondergronds parkeren voor bewoners/gebruikers van het nieuwe gebouw. Voorbeelden daarvan zijn er voldoende, denk maar aan het vorige week bekendgemaakte plan voor bebouwing van landgoed Klingelbeek in Arnhem. <http://www.gelderlander.nl/arnhem/wonen-op-landgoed-klingelbeek-in-arnhem~a0e14709/>

OPEN RUIMTE: De open ruimte zou als entree gebruikt kunnen worden voor het park, maar ook zouden hier een aantal functies, afhankelijk van de opzet, geconcentreerd kunnen worden.

Bij de onderstaand beschreven voorstellen over woningbouw, denken we aan wat nodig of welkom zou zijn op deze locatie. Allereerst voor de doorgang van het gebouw, dus naast (of onder) de woonfunctie:

1. Beeldhouwwerk: een beschutte plek voor reliëfs (aan de wand zijn gebonden werk) en werk dat anderszins beschermd moet worden (kostbaar en kwetsbaar) uitlopend in het park met beelden.
2. Een concentratie van ambachtelijk aanbod uit de regio, vergelijk de winkels van de 'National Trust' in Engeland. Daarbij de waarschuwing: pas op voor de alom vertegenwoordigde truttigheid. Het zou aansluiten bij de activiteiten die nu al regelmatig in het park worden georganiseerd. Eventueel aansluiten bij het biologische verdeelpunt.
3. Boeken- en plattegronden en wandelroute verkoop over de regio.
4. 'Gedichtenhal' aansluitend bij Het Park vertelt met erbij een ruimte voor verkoop (gedichten en literatuur) met ruimtelijke gedichten en wellicht een hal (of half open ruimte) voor bijeenkomsten over poëzie en literatuur.
5. Gemeenschappelijke ruimte voor cursussen die verhuurd kan worden.
6. Gemeenschappelijke ruimte voor de bewoners.

Functies die het gebouw betaalbaar kunnen maken:

Verdienmodellen:

1. Soort ambachtelijke winkel zoals <https://shop.nationaltrust.org.uk/> shops met producten die geïnspireerd zijn op de omgeving. Voor het Airborne museum wordt jaarlijks een ambachtelijke markt gehouden. Aansluitende producten? Eerst meer onderzoek: wordt gauw een allegaartje met winkeldochters, dus misschien er een goede regisseur opzetten?
2. Woningbouw met centraal gedeelte voor concerten, exposities etc. waaraan de bewoners als vrijwilligers diensten verlenen.

Wat is er aan woon- werkruimte etc. mogelijk/nodig op de plek Talsmalaan/Reijenga mavo?

In de gemeente Renkum maar vooral in Oosterbeek (en daarover gaat het in deze situatie) is volgens ons een grote behoefte aan betaalbare woningen voor

- kunstenaars,
- voor (aankomende) ouderen,
- voor oudere kunstenaars die behoefte hebben een vorm van samenwonen.

Hieronder ter kennisname onze verdere opmerkingen, suggesties en bestaande projecten.

Waarschijnlijk is Bouke Verhaagen beter op de hoogte van bestaande voorbeeld projecten.

Geen winkeltje met streekgoederen, noch een beeldhouw- of poëziehal zal een compleet 'verdienmodel' opleveren. Het zwaartepunt daarvoor ligt in de bebouwing door een projectontwikkelaar, een interessant plan van een architect en de toekomstige bewoners.

Wij zouden willen uitgaan van **doelgroepen** zodat de mensen die er gaan wonen enigszins gelijkgericht zijn.

Voorstellen met bewoners op basis van:

- 1. een gedeeld vakgebied of interesse:** betaalbare privéwoningen met eigen atelier- en gezamenlijke expositieruimte (voor beeldend kunstenaars). Gelijk gerichte mensen hebben daarmee ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid: een expositieruimte waar ook het publiek op gezette tijden toegang toe heeft.
Dit zou ook voor musici kunnen gelden: oefen- en optreedruimte (muziek).
Uiteraard kan er ook gedacht worden aan andere gemeenschappelijke interesse gebieden, zoals onderhoud park, tuinieren etc.
Daarnaast kunnen gemeenschappelijke voorzieningen ruimte-/kostenbesparing opleveren (wasruimte, logeerkamers etc.). Privacy is hierbij een belangrijk punt.
- 2. de wens om later zelfstandig te kunnen blijven wonen (aanstaande ouderen).**
Vaak vanuit de behoefte om comfortabel en kleiner te wonen zonder verplichtingen maar in vertrouwde omgeving.
- 3. de wens om gemeenschappelijk te wonen, vanwege kosten en sociale controle.** Kan ook gecombineerd met 1.: gemeenschappelijk kenmerk, ideaal etc.
Kan gecombineerd met andere 'wens' aspecten.

Hieronder een aantal voorbeelden van gebouwen voor doelgroepen met gemeenschappelijke wensen en of behoeften die bewoners aanspreken en aantrekken.

- 1. Ouderen**, zie ook: Landelijke Vereniging Gemeenschappelijk wonen van Ouderen <http://www.lvgo.nl/gemeenschappelijk-wonen/> en <http://www.lvgo.nl/woongroepen/zoek-op-woonplaats/>
Doelstelling van het gemeenschappelijk wonen van ouderen is, kort samengevat, het creëren van gezamenlijke projecten waarin men met leeftijdsgenoten op een zodanige manier samen kan wonen dat er een gezonde balans ontstaat tussen behoud van zelfstandigheid en privacy enerzijds en onderlinge betrokkenheid en enige zorg voor elkaar anderzijds. Professionele zorg is daarbij geen uitgangspunt.
Wel een uitgangspunt is de gedachte dat daarmee vereenzaming van ouderen in belangrijke mate kan worden voorkomen, en dat daarmee ook "uitstel van zorgbehoefte" ontstaat, d.w.z. dat men langer zelfstandig kan blijven.
- 2. Toekomstige ouderen**, zie ook: 45+ Culemborg, 24 koopwoningen <http://www.kwarteel.nl/>
Voorkeur voor een uiterlijk van standing, zoals een landhuis met koetshuizen.
Uitgangspunten:
Wat wil men gemeenschappelijk?

- . Een ontmoetingsruimte, waarin een bibliotheek met een groot terras.
- . Tuin, logeerkamer(s), wasserette, klusruimte en fietsenberging gemeenschappelijk.

Wat wil men individueel?

- . Privacy: eigen voordeur, woon-, bad-, slaap- en werkkamers, keuken en berging.

3. **Amersfoort, Vathorst:** inschrijving 55 -70 jarigen, 19 huurappartementen.
Nog steeds enthousiaste bewoners van wie het inkomen niet boven de grens ligt van € 39.874,00 op jaarbasis (voor zowel alleenstaanden als tweepersoonshuishoudens). Maar wel boven de € 22.100,00 voor alleenstaanden en € 30.000,00 voor tweepersoonshuishoudens. Er wordt een kennismakingsgesprek georganiseerd tussen de mensen van de woongroep en een nieuwkomer.
4. **Bewonersvereniging Hestia Haren,** Groepswonon voor 55-plussers.
In mei 2006 is in Haren een initiatiefgroep gestart. Mei 2016, tien jaar later, is de bouw van het Hestiatorentje met 18 appartementen in de sociale sector in volle gang. Ze hadden een lange adem nodig...
5. **Kilimanjaro-wonen, Eindhoven:** meer over de stichting:
<http://kilimanjarowonen.nl/site/html/projecten.php>
Opggericht in 2011 door drie ondernemers uit Eindhoven. Zij hebben hun ervaring en kennis gebundeld op het gebied van wonen, architectuur, zorg en welzijn. Zij bouwen in eigen beheer en doen zelf de projectontwikkeling.
Het idee ontstond in de zomer van 2010 vanuit de overtuiging dat er veel meer mogelijk is dan het huidige aanbod aan huisvesting laat zien. Het doel van Kilimanjaro is om alternatieve kleinschalige woonprojecten tot stand te brengen waarvan de toekomstige bewoners zelf de ontwikkelaars zijn. Op die manier is er alle ruimte voor individuele wensen en ontstaat er vanzelf grote diversiteit. Het beproefde concept van collectief particulier opdrachtgeverschap (CPO) leent zich hier uitstekend voor. Zie ook <http://www.lvcw.nl/> en <http://www.lvcw.nl/inkomenstoets-en-gemeenschappelijk-wonen>

6. GEZAMENLIJK WONEN VOOR/DOOR KUNSTENAARS

Voorbeelden:

1. Plantage Doklaan 8 tot 12

Het complex aan de Plantage Doklaan 8 tot 12 in Amsterdam is een verzamelgebouw voor kunstzinnig, cultureel en politiek rumoer in Amsterdam.

Het is vooral een praktisch ingestelde plek, waar zo'n dertig mensen dagelijks vertoeven: kunstenaars, theatermakers, vormgevers en andere creatievelingen. Verder huisvest het pand een kleine drukkerij en ook de Nederlandse afdeling van milieuorganisatie A SEED is er onder dak.

Op 3 januari 1998 werd de voormalige ambachtsschool aan de Plantage Doklaan 8-12 gekraakt. Het pand, bij de hoek van Artis, werd jarenlang sporadisch verhuurd maar structurele plannen ontbraken. Totdat een groep krakers, afkomstig uit ontruimde culturele vrijplaatsen zoals de Graansilo en de Houtkopersburgwal, zich ervoor begon in te zetten om een permanente plek te creëren voor kunst en tegencultuur. Onder het motto 'Geen cultuur zonder subcultuur' werd de gemeente gewaarschuwd voor de consequenties van de op gang zijnde ontruimingsgolf van de Amsterdamse culturele broedplaatsen. De acties bleven niet zonder resultaat: de gemeente ontwierp het zogeheten 'broedplaatsenbeleid' en Plantage Doklaan 8-12 werd in dit nieuwe beleid een pilot-project.

Legale broedplaats

Het doel van dit nieuwe gemeentelijke beleid is het realiseren van betaalbare woon- en werkruimte voor creatieve mensen met een hoge maatschappelijke betrokkenheid. Inmiddels is de legalisatie van het pand een feit en is de ingrijpende verbouwing achter de rug.

De verbouwing werd deels uitgevoerd door de gebruikers van het pand en deels door een aannemer. Voor de (voor)financiering van de aankoop van het pand en de verbouwing - alles bij elkaar zo'n 1,6 miljoen euro - werd een solidair [flappenplan](#) opgesteld. Want de gemeente zou pas met geld over de brug komen als de verbouwing helemaal klaar zou zijn. In januari 2005 was de verbouwing voltooid; dit feit werd gevierd met een spetterend feest.

Leven en werken in Het Plantagedok

De Plantage Doklaan is een collectief project waarin samenwerken en samenleven centraal staan. Werken en wonen zijn niet strikt gescheiden. Materiaal, kennis en ideeën worden voortdurend uitgewisseld en getoetst. Kunst is een belangrijk resultaat van deze uitwisseling maar dit staat niet los van het pand als ontmoetingsplaats. De betrokkenheid van de plantage-dokgroep is ook maatschappelijk en politiek georiënteerd.

De ongeveer dertig mensen die zich bijna dagelijks door het pand bewegen hebben uiteenlopende leeftijden en achtergronden. Ze delen eigenzinnigheid, hebben gevoel voor het collectieve en ze stellen hun denkbeelden graag ter discussie.

[Vereniging Plantagedok](#), Plantage Doklaan 8-12, 1018 CM Amsterdam, info@plantagedok.nl

2. Het WG-terrein, Amsterdam

Je fietst er bijna ongemerkt langs. En toch is het een enorm terrein middenin Amsterdam Oud-West.

Een dorp in de stad.

Als je bijvoorbeeld vanaf de Eerste Helmersstraat onder de poort door gaat, waar vroeger de centrale receptie van het Wilhelmina Gasthuis was, sta je ineens in een autovrije straat met twee prachtige kastanjes aan weerszijden.

Aan je rechterhand Paviljoen 1, aan je linkerhand Paviljoen 2. Deze statige gebouwen vormen samen het woon-werkproject van de Woon- en Werkvereniging WG-terrein. Het project ligt midden tussen andere gebouwen van het voormalige ziekenhuis die een nieuwe bestemming hebben gekregen.

Doel van de woon- en werkvereniging is ruimte te bieden - letterlijk - aan personen, groepen, instellingen en startende bedrijven, die financieel minder draagkrachtig zijn en om politieke of sociale redenen elders niet of nauwelijks terecht kunnen.

Er wordt verwacht dat zij de intenties van het project onderschrijven, zoals maatschappelijke betrokkenheid, onderlinge solidariteit en mens- en milieuvriendelijkheid. Daarnaast proberen de bewoners met hun voorzieningen iets extra's te bieden aan de buurt en hebben ze een Weg Geef Fonds waar actiegroepen een bescheiden aanvraag voor kunnen indienen.

Geschiedenis

De paviljoens 1 en 2 werden in 1891 gebouwd in twee voormalige ziekenhuispaviljoens. In 1983 verhuisde het Wilhelmina Gasthuis naar het Academisch Medisch Centrum in de Bijlmer en het ziekenhuisterrein kreeg een nieuwe bestemming. Een deel van de oude gebouwen werd gesloopt en vervangen door nieuwbouwwoningen. Andere gebouwen bleven behouden en kregen een woon- of werkfunctie. Tijdens dit proces bleek er voor de twee paviljoens niet meteen een nieuwe bestemming te zijn. Op termijn zouden ze worden gesloopt om plaats te maken voor woningbouw.

Vanuit de buurt en maatschappelijke groepen is toen voorgesteld om in de twee paviljoens een woon-werkproject te realiseren met een maatschappelijke en sociale doelstelling. Hierbij werd Rataplan architecten (nu: [architectenbureau Kwa](#))

ingeschakeld. Door zoveel mogelijk in zelfbeheer te doen, moesten de woonlasten zo laag mogelijk

blijven. Na enig overleg bleek de gemeente bereid om de twee panden voor een periode van vijf jaar in bruikleen te geven onder de voorwaarde dat de bewoners zelf de noodzakelijke verbouwing zouden betalen. Dankzij een lening van de Triodosbank, waarvoor de bewoners persoonlijk borg stonden, bleek dit mogelijk.

Rataplan architecten maakte een [informatief boekje](#) over de geschiedenis en de ontwikkeling van de paviljoens 1 en 2 van het WG-terrein.

Milieuvriendelijk

Het project bleek uitermate succesvol en na veel overleg, onderzoek en gelobby, kwam er toestemming om het project voort te zetten. Wel was een ingrijpende verbouwing noodzakelijk om de gebouwen aan de eisen te laten voldoen. Om dit haalbaar te maken, en voor de continuïteit van het project op langere termijn, werd een samenwerking aangegaan met woningbouwvereniging Het Oosten. Deze heeft de twee paviljoens aangekocht en verhuurt ze nu als een geheel aan de Vereniging WG. De Vereniging WG verhuurt de woon- en werkruimten aan de individuele huurders. De verbouwing is door de leden van de vereniging natuurlijk zo milieuvriendelijk mogelijk uitgevoerd, met milieubewuste materialen, geen tropisch hardhout, zonneboilers, vegetatiedaken, en waterbesparende douches en toiletten.

Wonen en werken

In totaal zijn er 86 wooneenheden verspreid over dertien groepswoningen ('woongangen'), variërend in omvang van vier tot elf eenheden. De sanitaire voorzieningen worden per gang gedeeld en soms ook de keuken. Sommige gangen functioneren als echte woongroep, in andere gangen blijft het samenwonen beperkt tot gebruik van de gemeenschappelijke voorzieningen en wat burens verder gezamenlijk hebben. Daarnaast zijn er zo'n 35 bedrijfsruimten, die onderdak bieden aan ambachtelijke bedrijven, kantoren, maatschappelijke en sociaal-culturele organisaties en ateliers. De bedrijfsruimten bevinden zich in principe op de begane grond, terwijl de wooneenheden op de verdiepingen zijn ondergebracht. Alles bij elkaar wonen er nu zo'n honderd volwassenen en twintig kinderen.

Binnen het project zijn verschillende organisaties gevestigd: Kinderdagverblijf Willemientje, het Gasthuis theater, Expositiezaal WG-kunst, Gered Gereedschap, de Fietsersbond afdeling Amsterdam, Vrijwillige Internationale Aktie, de Marokkaanse Vrouwenvereniging Nederland, Islamitische Bond van Ouderen, Vereniging van Ethiopiërs in Nederland, Vereniging van Senegalezen en het landelijk anti-kernenergie archief LAKA.

Samen wonen met engagement

Het WG is een mooie plek om te wonen of te werken: een groene oase in de stad, nog steeds met relatief betaalbare huren, sociaal en maatschappelijk geëngageerd. Maar je moet er wel wat voor doen: naast de huurbetaling wordt iedereen geacht een aantal uren mee te werken aan het beheer van het project en de gemeenschappelijke voorzieningen. En wie er gaat wonen moet het natuurlijk leuk vinden om samen met anderen te wonen of werken.

Een impressie van wonen in het WG staat op de [video over Centraal Wonen. Woon- en Werkvereniging WG-terrein](#), Ketelhuisplein 41, 1054 RD Amsterdam